

Nr 388

**av herr Börjesson i Falköping
om återanvändning av avfallsprodukter.**

Det kan inte förnekas att vi i vårt välfärdssamhälle slösar med våra naturresurser som om dessa vore outtömliga. Otvivelaktigt kommer vi i den situationen att man i framtidens samhälle förr eller senare ställs inför det faktum att risk föreligger att en allvarlig bristsituation uppstår eller att resurserna tar slut.

Även med hänsyn till u-ländernas folk bör det framstå som en plikt och skyldighet, om inte för annat än som ett uttryck för vår solidaritet med de fattiga folken, att iakttaga sparsamhet med de naturresurser som kommit vårt lands befolkning till del.

Otvivelaktigt lever vi i ett samhälle där mentaliteten "köpochsläng" har blivit alltför dominerande. Visserligen kan det för den enskilde medborgaren synas föga ekonomiskt att taga till vara förbruknings- och kapitalvaror för ev. reparation, lagning och därmed återanvändande, men man kan inte enbart se det ur den enskildes ekonomiska aspekter utan man måste i sammanhanget se det i ett samhälls- och nationalekonomiskt perspektiv. Gör man detta skall man finna att en stor del av "köpochslängmentaliteten" skulle försvinna.

Jag medger gärna att exempelvis alla dessa engångsförpackningar ställer sig från konsumenternas synpunkt ändamålsenliga och praktiska jämfört med annan förpackningsform, men det torde från samhälls- och nationalekonomisk synpunkt vara ett slöseri att använda en förpackning endast en gång, varefter den på ett eller annat sätt skall omhändertagas för förbränning eller förmultning. Dessa engångsförpackningar är oftast ganska påkostade, och det torde förekomma att själva engångsförpackningen är dyrare än innehållet.

Det torde vara ostridigt att det finns varor, där det från både praktisk och hygienisk synpunkt endast kan komma i fråga att använda engångsförpackning som emballage, men många varor – ja, kanske till och med det stora flertalet – kunde mycket väl emballeras i annan förpackningsform som skulle ställa sig billigare än en engångsförpackning.

Det är ganska svårt att få en mera allmän överblick över den roll som engångsförpackningarna spelar i den allmänna handeln, men det förefaller som om allt fler varusortiment förpackas i engångsförpackningar.

Från bekvämlighetssynpunkt torde engångsförpackningarna vara att föredra framför andra former av förpackningar, men frågan är hur länge våra samhällsresurser tillåter ett dylikt slöseri. I vårt land förbrukas årligen över 1 400 miljoner mjölkförpackningar och mer än 330 miljoner ölburkar. Såväl mjölkförpackningarna som ölburkarna används endast en gång och måste sedan tas om hand av de sanitära myndigheterna för

exempelvis förbränning eller annan behandling, vilket innebär kostnader för det allmänna. Det torde inte vara uteslutet, fast mången ej vill vidkännas detta, att det i en framtid kan bli fråga om en återgång till returflaskor för mjölk och vanliga ölflaskor, vilka kan användas mer än en gång. Det kan också bli fråga om mjölkautomater, som fyller alla anspråk i fråga om hygien, där vederbörande konsument kan hämta sin mjölk medförande eget förvaringskärl.

Våra naturresurser är inte outtömliga. Otaliga exempel kan anföras på – förutom engångsförpackningarna – att slöseri förekommer när det gäller skogen. Man räknar med att cirka 30 procent av skogsprodukterna inte tas till vara. Jag är medveten om att man inte kan undgå att avfall uppkommer både när det gäller skogen eller när det gäller andra produkter av olika slag, men det är nödvändigt att återvinna avfallet till vettiga ändamål. Principen bör vara att slutavfall inte skall få existera. Samhället måste tvingas att cirkulera alla varor, dvs. göra avfallet till råvara. Detta kan ske internt inom industrin eller externt över någon typ av sophantering. Engångsförpackningar bör i möjligaste mån inte få komma till användning.

Det vore angeläget från samhällets synpunkt att resonemang och överläggningar togs upp tillsammans med representanter från näringslivet och konsumenterna, om hur man på bästa sätt kan ta vara på våra samhällsresurser. Från samhällets sida måste ökade resurser ställas till förfogande för att bättre ta till vara avfallsprodukterna, så att dessa kommer till bästa möjliga användning.

Med stöd av vad jag här ovan anført hemställer jag

att riksdagen hos regeringen anholder om utredning och förslag om ett bättre utnyttjande av våra samhällsresurser.

Stockholm den 21 januari 1975

BENGT BÖRJESSON (c)

i Falköping